

(อม.๓๐)

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๒๐๗/๒๕๕๙

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๒๑/๒๕๖๐

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๑๕ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นางสาวจตุพร พันธุ์กุลลาบ ผู้คัดค้าน

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้คัดค้านเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจึงไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งเลขาธิการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่น้ำคู้ อำเภอลวกแดง จังหวัดระยอง ห้ามมิให้ผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง กับลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔, ๑๑๙ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหมายเรียกและสำเนาคำร้องให้ผู้คัดค้านแล้ว ผู้คัดค้านไม่มาศาลและไม่ยื่นคำคัดค้าน

พิเคราะห์คำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้ว เห็นว่า คดีวินิจฉัยได้โดยไม่ต้องเรียกพยานมาไต่สวน ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้คัดค้านได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่น้ำคู้ อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๒ และพ้นจากตำแหน่งตามนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่น้ำคู้ที่ถึงคราวออกตามวาระเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔ ผู้คัดค้านยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่งต่อผู้ร้องแล้ว แต่ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้คัดค้านชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผลของการไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้องแล้ว แต่ผู้คัดค้านเพิกเฉย

มีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า ผู้คัดค้านจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี หรือไม่ เห็นว่า ขณะผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่น้ำคู้ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๗) และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๔ (๗) (ค) กำหนดให้เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ แต่ผู้ร้องออกประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๐ เป็นต้นไป โดยยกเลิกความใน (๕) (๖) และ (๗) ของข้อ ๔ ของประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๔ และไม่กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาและเลขานุการนายกเทศมนตรีเทศบาลเมือง ที่ปรึกษาและเลขานุการนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องอีกต่อไป ซึ่งประกาศของผู้ร้องดังกล่าวออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ (๗) (๘) ประกอบมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และมีผลบังคับเช่นกฎหมาย จึงทำให้ผู้คัดค้านมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง ตามความในมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ อันเป็นองค์ประกอบความผิดตามมาตรา ๓๔ และมาตรา ๑๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งความผิดตามมาตรา ๑๑๙ มีโทษจำคุกและปรับอันเป็นโทษทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ กรณีถือว่าบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังบัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นไม่เป็นความผิดต่อไป ผู้คัดค้านซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดนั้นย่อมพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคสอง ส่วนความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ซึ่งมีบทบัญญัติห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง อันเป็นบทบัญญัติจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในการดำรงตำแหน่งทางการเมือง เมื่อประกาศของผู้ร้องไม่ได้กำหนดให้ตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องแล้ว กรณีจึงไม่อาจบังคับตามบทบัญญัติข้อห้ามในส่วนนี้ได้ ปัญหาแม้ผู้คัดค้านไม่ยกขึ้นต่อสู้แต่เป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๘ วรรคสอง

พิพากษายกคำร้อง.

นายปานนท์ กัจฉปานันท์

นายแก้ว เวศอุไร

นายพีรศักดิ์ ไวกาสี

นายปกิต สุวรรณพรหมา

นายนิรัตน์ จันทพัฒน์

นายชลสิทธิ์ สวัสดิทัต

นายทองธาร เหลืองเรืองรอง

นายโชติวัฒน์ เหลืองประเสริฐ

นายประสิทธิ์ สนามชวด